

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 12964
Tarih: 25.05.2021

45974

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül* tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

Türkiye cezaevlerinde birçok tutuklu yıllarca süren tutukluluk sürelerinden sonra haklarında herhangi bir hüküm verilmeden serbest bırakılmakta ve bu uzun tutukluluk sürelerinin hukuksuz olduğuna dair görüşler dönem dönem kamuoyuna yansımaktadır. Yakın dönemde kamuoyuna yansıyan bir uygulama kapsamında ise hükümlü iken mahkemenin verdiği ve yasanın uygun gördüğü infaz süresi bittiği için serbest bırakılan bazı kişilere, serbest bırakılma sürecinde, bir anket kapsamında, partizanca ve hukuka uygun olmayan sorular sorulduğu açığa çıkmıştır. Türkiye'nin demokratik bir hukuk devleti olmadığı yönündeki tespitleri destekleyen, yargı, infaz ve adalet sisteminin partizan bir tutumla içiçe olduğunu gösteren bu uygulamadan vaz geçilmelidir. "Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" kapsamında birçok hükümlünün infaz süresi dolmasına karşın Cezaevi Gözetim Kurulu'nun bazı hükümlülerin tahliyesini geciktirdiği, hükümlülerin hem avukatlarınca hem de ailelerince ifade edilmektedir.

Uygulamada keyfiyete neden olan bu uygulama ile Cezaevi Gözetim Kurulu'nun yetkisini aşarak, tahliye aşamasında olan hükümlülere "Cezaevinden çıktığın zaman HDP'de çalışacak mısın?" "HDP hakkında ne düşünüyorsun?", HDP, PKK ile aynı doğrultuda mıdır? Sen nasıl görüyorsun? şeklinde sorular yöneltildiği iddia edilmektedir. Hükümlülerin "iyi halli olup olmadığını" bu sorulara verilen yanıtlar üzerinden karar veren Kurul'un hukuk dışı, keyfi, yetki aşımını içeren bir yetki kullandığı açıktır. Mahkeme kararı ve yasa ile belirlenmiş infaz süresinin bu şekilde sübjektif bir uygulama ile uzatılması hukuk devleti ölçüleri, anayasanın ruhu ve Türkiye Devleti'nin imzaladığı uluslararası sözleşmelere aykırıdır. Cezaevi kurulunun İnfaz Hakimliği yerine geçtiği bu uygulama derhal sonlandırılmalıdır. Bu kurulların yetki aşımına gitmesi; yargı mekanizması ve hakim gibi hareket etmesi ve hükümlülere bir kez daha cezalandırır gibi denetimlerinin ertelemesine neden olacak değerlendirmelerde bulunmaları hukuki bir gerekçeye sahip değildir.

Bu bağlamda:

- 1) Türkiye cezaevlerinde 2021 Mayıs dönemi itibarıyla toplam kaç hükümlü ve tutuklu bulunmaktadır?

45984

- 2) Hükümlülerden infaz süresi yasal olarak dolmasına karşın “iyi halli olmadığı” gerekçesiyle kaç kişinin tahliyesi geciktirilmektedir?
- 3) Cezaevleri kurullarının tahliye zamanı gelmiş hükümlü kişileri yeniden yargılama gibi bir yetkisi var mı? Bu yetkiyi kimden alıyorlar? Eğer böyle bir yetkileri ve uygulama yoksa bunu yapanlarla ilgili bir işlem başlatacak mısınız?
- 4) Mahkeme kararıyla belirlenen süresi tamamlanıp tahliye olduktan sonra kişilerin HDP veya başka bir partide faaliyet yapması önünde hukuki bir engel bulunmakta mıdır?
- 5) “Tahliye olduktan sonra HDP’de çalışacak mısınız? sorusuna hangi yanıtları verenlerin tahliyesi geciktirilmektedir? Bu geciktirmenin hukuki gerekçeleri nelerdir?
- 6) Cezaevi Gözetim Kurullarının yetki aşımı ve usulsüzlükleri konusunda Bakanlığınızın yürüttüğü bir soruşturma mevcut mudur? Sonuçlarını kamuoyu ile paylaşacak mısınız?
- 7) 5275 sayılı yasada yapılan değişiklik ile hükümlülerin COVID sürecinde serbest bırakılmasına ilişkin uygulama ile cezaevi kurullarının söz konusu uygulaması çelişkili değil midir? İnfaz süresi tamamlanmış, tahliyesi geciktirilen hükümlüler COVID nedeniyle cezaevinde risk altında değil midir?